

Dnr KFKS 12/2007

Projekt 9214

Kommunstyrelsen

Startpromemoria för "Ny förbindelse mellan Kvarnholmen och Nacka Centrum".

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen ger Exploateringsenheten i uppdrag att genomföra projekt "Ny förbindelse mellan Kvarnholmen och Nacka Centrum".

Kommunstyrelsen ger Planenheten i uppdrag att påbörja arbete med program och detaljplan för "Ny förbindelse mellan Kvarnholmen och Nacka Centrum".

Sammanfattning

Det har länge funnits en vilja från kommunen att få en bättre förbindelse mellan kommunens centrala delar och Kvarnholmen. I program för detaljplaner Kvarnholmen – Hästholmssundet - östra Gäddviken konstateras dessutom att det krävs ny en broförbindelse österut mot Nacka centrum för att delar av bebyggelsen enligt programmet ska kunna uppföras. Förbindelsen kommer att knyta ihop idag skilda stadsdelar och skapa en bättre infrastruktur för kollektivtrafik, biltrafik samt gång- och cykeltrafik..

Detaljplaneprogram för Kvarnholmen upprättat i maj 2005 godkändes september 2006. Som följd av detta har avtal träffats med KF-Fastigheter där kommunen åtagit sig att bygga en förbindelse från Kvarnholmen över Svindersviken till det allmänna vägnätet och verka för att denna är färdig den 31 december 2011.

Projektets planering och genomförande förutsätter ny detaljplan för bro, tunnel och väg fram till befintligt vägnät. Projektet kommer i sig inte att medföra någon ny bebyggelse.

Alternativa sträckningar för tunnel och gator kommer att utredas. Huvudalternativ är en förbindelse med högbro och tunnel upp till Ryssbergen för att ansluta till både Griffelvägen på Järlahöjden och till Värmdöleden vid Birkavägen. Ett nära samarbete med Vägverket är en förutsättning för att huvudalternativet ska kunna genomföras.

Inom stora delar av Ryssbergen gäller Riksintresse för kulturminnesvården, riksintresse kust och skärgård, strandskydd, markägare och Vägverkets intressen.

Postadress
Nacka kommun
131 81 Nacka

Besöksadress
Granitvägen 15
131 81 Nacka

Telefon
Växel
Direkt
Mobil
Fax

E-post
www.nacka.se
Organisationsnummer
212000-0167

Planarbetet kommer att genomföras med ett normalt planförfarande med inledande programskede. I programskedet kommer planarbetet att samordnas med planarbetet för FÖP centrala Nacka. Avsikten är att programsamråd ska ske samtidigt med samråd för FÖP centrala Nacka. Därefter kommer projekten att utvecklas parallellt mot sina respektive mål.

Ansvarig enhet för att hålla samman projektet är Exploateringsenheten. I projektet kommer ingå flera delprojekt bl.a. projektering, detaljplanprövning, markägarförhandling, miljödom, och produktion. En skillnad mot andra stadsbyggnadsprojekt är avsaknaden av en extern byggherre. I den mån det behövs en roll som beställare av detaljplanen faller det på Exploateringsenheten.

Total kostnad är 257 miljoner kr som delvis täcks av bidrag från exploateringar.

Ärendet/Bakgrund

Nordvästra Sicklaön har idag en sårbar transportinfrastruktur då området är en ”återvändsgränd” där all trafik måste gå via Kvarnholmsvägen och passera Henriksdals trafikplats. För att nå övriga Nacka från Nordvästra Sicklaön måste man idag köra genom del av Stockholm Stad. Kvarnholmen ligger t ex fågelvägen drygt 1 km ifrån Nacka centrum, men i praktiken är vägen dit drygt 5 km. I Nacka kommuns översiktsplan har man därför rekommenderat en ny förbindelse till Kvarnholmen.

Då en fortsatt kraftig bebyggelseutveckling planeras inom Hammarby Sjöstad och Nordvästra Sicklaön medför detta att Henriksdals trafikplats måste byggas om och få ökad kapacitet för att inte överbelastas. Trafikplatsen planeras att byggas om i samband med projekt Danvikslösen. Danvikslösen är ett mellankommunalt infrastrukturprojekt för att möjliggöra stads- och bostadsutveckling inom närområdet Hammarby Sjöstad, Sickla, Lugnet, Henriksdalshamnen, och nordvästra Sicklaön.

I program för detaljplaner Kvarnholmen – Hästholmssundet - östra Gäddviken konstateras att kapaciteten på det övergripande vägnätet måste ökas innan ny bebyggelse i större omfattning kan genomföras inom programområdet. Förutom utökad kapacitet vid Henriksdals trafikplats (ingår i Danvikslösen) behövs även ny en broförbindelse österut mot Nacka centrum och Värmdöleden. Detta innebär att man redan i inledningsskedet måste bygga om trafikplatsen vid Henriksdal eller bygga förbindelsen österut med högbron över Svindersviken. Båda åtgärderna måste genomföras för att hela bebyggelsen enligt programmet för Kvarnholmen ska kunna uppföras.

I ”Avtal rörande detaljplanering och exploatering av Kvarnholmen” har kommunen och KF fastigheter (ägare till marken via dotterbolag) kommit överens om restriktioner för detaljplaneläggningen med hänsyn till behovet av förstärkt övergripande trafikinfrastruktur. Den befintliga bebyggelsen kan planeras för ny användning och viss förändring utan att ny kapacitet i vägnätet kommer till. För nytillkommen bebyggelse krävs däremot bl.a. lagakraftvunna detaljplaner och investeringsbeslut för den trafikinfrastruktur som måste förstärkas. Som motprestation förbinder sig kommunen i avtalet att verka för att en förbindelse skall finnas från Kvarnholmen till det allmänna vägnätet via bro över Svindersviken som är öppen för trafik senast 2011-12-31.

Program för detaljplaner Kvarnholmen godkändes den 18 september 2006, § 153. "Avtal rörande detaljplanering och exploatering av Kvarnholmen" godkändes i kommunstyrelsen den 21 augusti 2006, §141.

Projektets planering och genomförande förutsätter ny detaljplan för bro, tunnel och väg fram till befintligt vägnät. Detaljplanen måste föregås av ett program då förbindelsen inte har stöd i översiktsplanen. Förbindelsens översiktliga konsekvenser kommer att behandlas i FÖP centrala Nacka.

Preliminär avgränsning/områdets läge

Innan slutlig vägsträckning kan väljas omfattar projektet ett större utredningsområde (se bilaga 1). Detta avgränsas ytterligare när förbindelsens exakta läge bestäms.

Syfte och mål

Syftet med projektet är att skapa en bättre trafikinfrastruktur för denna del av kommunen och skapa ett nödvändigt komplement till förstärkningen av Henriksdals trafikplats. Syftet är också att skapa en förbindelse mellan Kvarnholmen och Nacka centrum, två av de stadsdelar i Nacka som förväntas få den kraftigaste stadsbyggnadsutvecklingen i kommunen.

Kommunen måste även uppfylla sin del av avtal med KF Fastigheter (avtal överlåtet på Kvarnholmen Utveckling AB) vilket innebär öppen förbindelse senast 31 december 2011.

Projektets mål är:

Ny förbindelse för bil, buss, cykel och fotgängare mellan Kvarnholmen och det allmänna vägnätet på Sicklaön via bro över Svindersviken som är öppen för trafik senast 2011-12-31.

Statliga och kommunala intressen samt kommunala planer

Ryssbergen omfattas av *riksintresse för kulturminnesvården*. Som uttryck för riksintresset betecknas skärgårdskaraktären som går ända fram till Stockholms centrala vattenrum, de i huvudsak obebyggda bergssluttningarna och den otillgängliga karaktären på farledens södra sida.

Ryssbergen omfattas även av *Riksintresse för kust och skärgård*.

Riksintresset innebär att turismen och friluftslivets intressen ska särskilt beaktas enligt miljöbalken vid bedömningen av möjlig exploatering eller andra ingrepp i miljön.

Värmdöleden är en del av det statliga vägnätet. Ryssbergen är inte planlagt område.

Svindersviken omfattas formellt av Riksintresse farled. Farleden för sjöfart till Stockholm ska enligt miljöbalken skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra sjöfarten. Då Svindersviken inte längre används som farled längre bör detta ha mindre betydelse.

Broförbindelsen måste vara förenlig med riksintressena. Brons gestaltning skall därför ägnas stor omsorg.

Strandskydd gäller för området. Strandskyddet måste upphävas av Länsstyrelsen.

Länsväg 222 (Värmdöleden) tillhör det statliga vägnätet.

Planeringsförutsättningar

Översiktsplan 2002

I Nackas översiktsplan 2002 förelås en broförbindelse för gång- och cykeltrafik samt för busstrafik mellan Kvarnholmen och Nacka Strand. Ryssbergen redovisas i översiktsplanen som naturområde.

Ryssbergen

Ryssbergen är ett omfattande, kuperat skogsområde, som är intresseområde för rekreation och friluftsliv. Området ligger inom riksintresse för kulturminnesvården samt kust och skärgård. Delarna närmast Svindersviken omfattas av strandskydd. Ryssbergen har bitvis mycket svårframkomlig bergig terräng. I de otillgängliga delarna finns det Gammal skog. På höjderna breder hällmarker och hällmarkstallskog ut sig. Det finns flera utsiktspunkter med storslagna vyer över Svindersviken och Saltsjön. Närmast Värmdöleden är skogen mer påverkad och har höga bullernivåer från Värmdöleden. En förbindelse mellan Kvarnholmen och Nacka centrum genom området ska i möjligaste mån ta hänsyn till områdets värden.

Förutsättningar från program för detaljplaner Kvarnholmen

Under programsamrådet för Kvarnholmen processades framför allt brons höjd och huvudsakliga läge. Bron går från Kvarnholmens östra udde över Svindersviken till Ryssbergen och skall ha en segelfri höjd på minst 20 m för att de flesta fritidssegelbåtar ska kunna angöra Svindersviken. Höga krav på brons utformning och gestalt krävs med hänsyn till Riksintressena, men även med tanke på det signum större broar ofta blir för stadsdelar eller hela städer.

Förbindelsen kommer att trafikeras av kollektivtrafik med buss. Det är därför viktigt att förbindelsen når Nacka centrum och möjliggör en rationell linjesträckning.

Förbindelsealternativ

I Program för Kvarnholmen redovisas en förbindelse med högbro över Svindersviken och tunnel under Vikdalen till Nacka Strand för att sedan nå centrum via det befintliga vägnätet. Det har därefter tagits fram förslag på alternativ sträckning av tunnel upp till Ryssbergen för att ansluta till både Griffelvägen på Järlahöjden och till Värmdöleden vid Birkavägen. Övergripande analyser visar att detta alternativ ger en effektivare förbindelse till en något lägre kostnad och kan ge ett mervärde för stadsutvecklingen i centrala Nacka. Alternativet genom Ryssbergen föreslås därför vara huvudalternativ. Båda förbindelsealternativen och eventuellt andra intressanta alternativ kommer att prövas mer ingående i planarbetet för program och FÖP centrala Nacka

Ett nära samarbete med Vägverket är en förutsättning för att huvudalternativet ska kunna genomföras. Utan Vägverkets medverkan begränsas de möjliga förbindelsealternativen, med stor risk för ökade kostnader och sämre funktion som följd.

Projekt ”Ny förbindelse mellan Kvarnholmen och Nacka Centrum” är ett infrastrukturprojekt och kommer i sig inte att medföra någon ny bebyggelse.

Förbindelsen mellan Kvarnholmen och Nacka centrum ska hanteras som ett program för detaljplan där programsamråd sker parallellt med samråd för FÖP C. Nacka.

Markägoförhållanden:

Marken i området ägs av Nacka Mark och Exploatering KB, Kvarnholmen Utveckling AB, Vägverket m.fl.

Utredningar

Ett flertal utredningar kommer att behövas. Utredningsarbetet samordnas med FÖP C. Nacka. Exempel på viktiga utredningar är:

Ytterligare trafikanalyser och påverkan på riksintressena m.fl. utredningar kommer att göras i samverkan med FÖP C. Nacka.

Formgivning av bron är en central fråga där fler alternativ bör tas fram. Detta kan ske i tävlingsform.

Projekteringen förutsätter geoteknisk utredning och fortlöpande kostnadskalkyler.

MKB och Miljödom kommer att kräva utredningar i form av bl.a. naturinventering, analys av landskapsbild och bullerberäkningar.

Miljöbedömningar

Kommunen måste så tidigt som möjligt i varje planarbete bedöma om det finns behov av att göra en miljöbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning. Frågan är om planens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte.

Det går redan i nuläget avgöra att planen kommer att innebära en betydande miljöpåverkan varför en miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken kommer att upprättas.

Miljökonsekvensbeskrivning kommer att upprättas parallellt med detaljplanearbetet. Frågor som då särskilt ska uppmärksammas är riksintressen, strandskydd, kulturmiljö, landskapsbild, buller och luft."

Organisation

Projektgruppen som den kommer att se ut under större delen av projektet ska innehålla följande kompetenser och bemanning:

Projektledare	Per Andersson	Exploateringsenheten
Planarkitekt och biträdande projektledare	Magnus Bäckström	Planenheten
Projekteringsledare/Byggledare	Ej utsedd	Konsult
Miljösakkunnig	Bigitta Held-Pauli	Miljöenheten
Trafiksakkunnig	Marianne Möller	Planenheten

Driftsakkunnig	Ej utsedd	Teknik och fritid
Projektassistent	Therese Martinsson	Planenheten

Ytterligare kompetenser och uppdrag behöver knytas till projektet. Dessa är: Brogestaltning, Kalkylator, Naturinventering, Vatten och avlopp, Broprojektering, Tunnelprojektering, Gatuprojektering, Bullerberäkning, Upphandlingsstöd, Besiktning, detaljplanering.

Projektets bedrivande

Projektet avses bedrivas i en projektgrupp med sakkunniga representanter från berörda enheter i kommunen. Till projektet kommer knytas extern kompetens inom främst bro- och tunnelbyggnad, brogestaltning, bullerberäkningar, trafikplanering, projekterings- och byggledning.

Ansvarig enhet för samordning, ekonomi och att tider innehålls är Exploateringsenheten. Projektets budget kommer att vara en del av kommunens exploateringsbudget. En skillnad mot andra stadsbyggnadsprojekt är avsaknaden av en extern byggherre. I den mån det behövs en roll som beställare av detaljplanen faller det på Exploateringsenheten.

Planarbetet kommer att genomföras med ett normalt planförfarande med inledande programskede. I programskedet kommer planarbetet att samordnas med planarbetet för FÖP centrala Nacka. Detaljplaneprogrammet kommer att fokusera på förutsättningarna för kommande detaljplan. FÖP centrala Nacka kommer mer att fokusera på förbindelsens översiktliga och mer långsiktiga konsekvenser för de centrala delarna av Nacka. Avsikten är att programsamråd ska ske samtidigt med samråd för FÖP centrala Nacka. Därefter kommer projekten att utvecklas parallellt mot sina respektive mål. Samordning med planläggningen av Kvarnholmen skall även ske. Planarkitekten ansvarar för framtagande av detaljplanen.

Parallellt med detaljplanearbetet kommer projektering, kalkylering och upphandling av anläggningarna pågå vilket leda av projekterings- och byggledare. Produktionen kommer att ledas av byggledare. Val av entreprenadform görs i ett senare skede. De former som väljs kan t.ex. vara utförandentreprenad (entreprenör bygger enligt färdiga ritningar), funktionsentreprenad (entreprenören ansvarar även för att ta fram ritningar), partnerlösning (t.ex. i form av att entreprenören har driftansvar under en längre period). Projektledaren ansvarar för utredning och beställning av dessa aktiviteter.

Arbete i vatten kräver miljödom. I fall detta blir följden av projektet söks miljödom så tidigt som möjligt. Den miljöskakning genomför nödvändiga utredningar.

Överenskommelser med markägare och vägverket ska vara färdiga före produktionsstart och hanteras av projektledaren. För att anlägga förbindelsen behöver kommunen ett avtal med ägaren till marken på Ryssbergen. Alternativet att lösa in marken ska undvikas.

Ekonomi

I aktuell kalkyl daterad 2007-01-08 beräknas kostnaden till ca 260 miljoner kronor med 2007 års prisnivå.

Kalkylgränser för nuvarande kostnadsuppskattning är lagd så att anläggningarna fungerar oberoende av utvecklingen i Centrala Nacka.

Jämfört med tidigare presenterade kalkyler ingår porten under Värmdöleden samt åtgärder på och runt Griffelvägen. Ytterligare kostnader som ligger i projektbudgeten är planläggningskostnaden.

För att täcka del av kostnaden har kommunen i avtal med KF-Fastigheter kommit överens om att exploateringen ska bidra med ca 150 miljoner kronor att fördela mellan bro-tunnelförbindelsen och Danvikslösen. Till detta förväntas mindre tillskott från exploatering av Ryssbergen och Centrala Nacka.

Preliminär tidsplan

Tidsplan för projektet bifogas. (Se bilaga 2)

Rapportering

Projektledaren rapporterar under planarbetet till kommunstyrelsen vid ordinarie yttranden över planer och beslutstillfällen och under produktionstiden vid behov eller på anmodan. Tekniska nämnden får del av information inom dess ansvarsområde.

Planarkitekten rapporterar inom ramen för rutinerna för detaljplan.

Exploateringsenheten

Pia Ström-Sjöberg
Exploateringschef

Per Andersson
Exploateringsingenjör

Mikaela Lavonius
Planchef

Magnus Bäckström
Planarkitekt

Bilaga 1

